

OPERATIE NEPTUNE

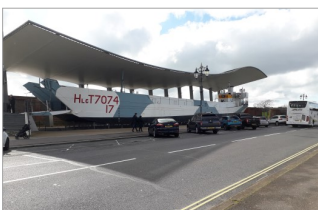
Camiel Jacobs

6 juni 1944 - 6 juni 2024! 80 jaar geleden had de landing in Normandië plaats, door velen van ons gekend als de operatie OVERLORD. Deze aanzet tot de bevrijding van West-Europa van de nazi-Duitse bezetting wordt trouwens op diverse plaatsen en manieren terecht herdacht. De duizenden slachtoffers hebben ten slotte hun leven gegeven voor onze vrijheid.

Minder gekend is de eerste fase van Overlord, namelijk "Operation NEPTUNE" bestaande uit een luchtlanding kort na middernacht van 5/6 juni, kustbombardementen die vanaf 0530 u begonnen om de inmiddels toegestroomde amfibievaartuigen met de landende troepen te beschermen. Op Utah en Omaha beaches landden de Amerikanen, op Sword en Gold de Britten en op Juno de Canadezen.

Een aanzienlijke vloot schepen bracht de troepen vanuit diverse Engelse havens naar de stranden; tevens werden de "Dover Straits" afgesloten en het Kanaal vrij gemaakt van Duitse onderzeeërs en van zeemijnen. De voor de landing bestemde schepen moesten op een bepaald ogenblik temporiseren omdat Generaal Eisenhower de landing met 24 u uitstelde vanwege de heersende weersomstandigheden en dat was zeker geen gemakkelijke klus! Het zorgde ook voor vele zeezieken onder de ingeschepte troepen.

Volgens Royal Navy bronnen namen er een kleine 7000 schepen deel: 1213 Combat Ships, 4126 Landing Craft voor personeel (LCP) en voor tanks (LCT), 736 Auxiliaries (sleepboten, tankers, transportschepen) en 864 merchant ships (vooral voor bevoorrading). Bij de gevechtseenheden waren er 2 Amerikaanse slagschepen, tientallen Britse kruisers en destroyers, maar ook de korvetten Godetia en Buttercup, die bemand werden door Belgen (Belgian Section of the Royal Navy). De schepen zouden uiteindelijk meer dan 150000 troepen aan wal brengen evenals 1500 tanks en 5000 gevechtsvoertuigen.

Courtesy: LCDR T.Cattermole RN (ret'd)

Een woordje over LCT 7074 (zie foto). Deze LCT is na 80 jaar de enige "survivor" van de 800 die destijds in dienst waren. Hij is 58,50 m lang en 9,40 m breed en kan 4 à 5 Sherman tanks vervoeren. Het schip kan, naast HMS Victory, als museumstuk bezocht worden in

Courtesy: LCDR T.Cattermole RN (ret'd)

Portsmouth. In zijn operationele periode zat het schip natuurlijk onder de nodige camouflagedeuren. Tijdens de operatie Neptune werd het bevolen door een 20-jarige sub-lieutenant van de RNVR (Royal Navy Voluntary Reserve). Vele jonge RN-officieren werden trouwens aldus ingezet.

Ook waard om te vermelden is dat de diverse zeekaarten nodig bij de landingen werden opgemaakt door de Antwerpse architect Hugo Van Kuyck die op dat ogenblik diende bij de US Army. Bij zijn terugkeer na de oorlog werd hij aangehouden omdat hij zonder toelating had gediend in het leger van een vreemde mogendheid! Onze eigen Zeemacht heeft zich toen over hem ontfermd en nam hem op als FKP (R). Verschillende gebouwen in het Antwerpse zijn van zijn hand en recent kwam zijn naam nog ter sprake bij de doop van het jacht ASKOY dat hij in 1974 verkocht aan Jacques Brel. Dat jacht werd na een hele Odyssee teruggevonden in Nieuw Zeeland, gerestaureerd, en onlangs nogmaals gedoopt in Zeebrugge als Askoy II.

Laten wen nog even stilstaan bij de kunstmatige havens waar Churchill in maart 1942 reeds de noodzaak van inzage en het volgende order gaf: "Piers for use on beaches: they must float up and down with the tide. The anchor problem must be solved. Let me have the best solution worked out. DON'T ARGUE THE MATTER. The difficulties will argue for themselves". Typisch Churchill!

De kunstmatige havens, gekend als de Mulberryhavens werden ontworpen en gebouwd door diverse constructie- en scheepsbouwfirma's in de UK. Ze waren operationeel een week na 6 juni 1944. Jammer genoeg ondervonden ze veel schade van een zware Noordzeestorm op 19 juni. Toch zijn ze samen met de grote armada aan schepen essentieel geweest voor het succes van Overlord of anders gezegd: zonder Operatie NEPTUNE geen Operatie OVERLORD!

